

U.G. 2nd Semester Examination - 2019

SANSKRIT

[HONOURS]

Course Code : SANH/CC-T-III

Full Marks : 60

Time : 2½ Hours

*The figures in the right-hand margin indicate marks.**Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable.*

1. सरल-सुरगिरा देवनागरीलिप्या च यथेच्छं दश प्रश्नाः समाधेयाः :
2×10=20
- i) 'शुकनासोपदेशः' संस्कृतसाहित्यस्य कस्मिन् भेदेऽन्तर्भाव्यते?
अस्य पाठ्यांशस्याकरग्रन्थः कः?
- ii) 'इत्यतः विस्तरेणाभिधीयसे' इत्यस्य वक्ता कः? सः विस्तरेण
किमुक्तवान्?
- iii) बुद्धिः कदा कालुष्यमुपयाति? यूनां दृष्टिः कीदृशी भवति?
- iv) सर्वाविनयानामायतनं किम्? सर्वमुल्लिख्यताम्।
- v) उपदेशगुणाः कुत्र कीदृशमिव सुखेन विशन्ति?
- vi) 'तमलमस्मि नाहमुद्धर्तुम्' इतीदं वाक्यं कुत्रोपलभ्यते? कोऽस्य
वाक्यस्य वक्ता?

[Turn Over]

- vii) 'अभ्यासे', 'निष्कलः' चेति पदद्वयस्यार्थः लेख्यः।
- viii) 'विश्रुतचरितम्' इत्यस्य निर्वचिते पाठ्यांशे कस्य वृक्षस्योल्लेखोऽस्ति? तत्र कूपपतितः बृद्धः केन प्रकारेणोत्तोलितोऽभवत्?
- ix) विश्रुतचरिते 'पुण्यश्लोकः' कः? पाठ्यांशेऽस्मिन् प्राप्तस्य जनपदस्य नाम लिख्यताम्।
- x) कः सर्वगुणैः समृद्धोऽपि कस्मिन् विषये नात्यादृतोऽभूत्?
- xi) संस्कृतगद्यस्य प्राचीनतमं रूपं कुत्रास्मायते? गद्यकाव्यस्य भेदद्वयमुल्लिख्यताम्।
- xii) 'वासवदत्ता' केन विरचिता? कः आसीत् वासवदत्तायाः प्रेमास्पदम्?
- xiii) भट्टवाणः कुत्र कस्मिन् वंशेऽजायत?
- xiv) पञ्चतन्त्रस्य तन्त्राणां नामानि क्रमानुसारमुल्लिख्यन्ताम्।
- xv) विद्यापतिः कस्य सभाकविः आसीत्? 'पुरुषपरीक्षा' इति ग्रन्थे कियन्ति कथाः सङ्कलिताः सन्ति?

2. Write short notes on any four of the following in Sanskrit or Bengali or English language:

5×4=20

- i) Nature of Lakṣmī
लक्ष्मीस्वभावः
अथवा
Identity of Śukanāsa
शुकनासपरिचयः

- ii) Puṇyavarma
पुण्यवर्मा
अथवा
Adices of Vasuraṣita
वासुरक्षितस्योपदेशः
iii) Daṇḍin
दण्डी
iv) Śukasaptatikathā
शुकसप्ततिकथा
v) Ambikāḍattavyāsa
अम्बिकादत्त-व्यासः
vi) Vetālapañcaviṃśatikā
वेतालपञ्चविंशतिका

3. Answer any two of the following. One must be written in Sanskrit with Devanāgarī Script: 10×2=20

- a) Explain any one of the following in Sanskrit language with Devanāgarī Script: 10
i) इन्द्रियहरिणहारिणी च
सततमतिदुरन्तेयमुपभोतामृतृष्णिका।
ii) आगमदीपदृष्टेन खल्वध्वना सुखेन वर्तते लोकयात्रा।

- b) 'शुकनासोपदेशः' इति पाठ्यांशानुसारतः 'वाणी बाणो बभूव'
इति बाण-प्रशस्तिवचनं युक्तं न वेति विचार्यताम्। 10
- c) i) विश्रुतचरिते 'कुमारसेवकः' कः? तस्य चारित्रिक-
वैशिष्ट्यमुल्लिख्यताम्। 1+4
- ii) 'तत्तु किल शास्त्रं शास्त्रान्तरानुबन्धि' इत्यत्र किं नाम
शास्त्रं समुद्दिष्टम्? अस्मिन् शास्त्रे केषां कृते कीदृशं कर्तव्यं
वर्णितम् अस्ति?—संक्षेपेनालोच्यताम्। 1+4
- d) 'हितोपदेशः' इति कथाग्रन्थमाश्रित्य कश्चन प्रबन्धः लेख्यः।
10